Plan Kinderboom en kwadrantenmodel

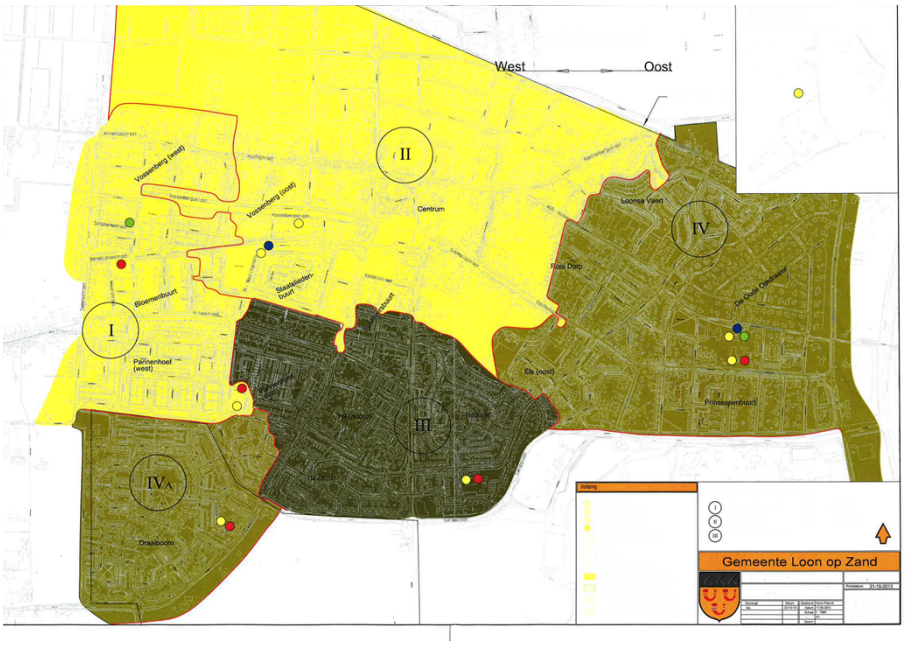
Tijdens de raadsvergadering van 6 november 2014 is gesproken over toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Vastgesteld is toen dat voor de kern Kaatsheuvel met een kwadrantenmodel gewerkt zou gaan worden en dat de Kinderboom op termijn gesloten zou worden.

In dit plan stellen we voor om:
- af te stappen van het kwadrantenmodel voor de kern Kaatsheuvel;
- de Kinderboom open te houden;
- deze school waar nodig verder te renoveren om deze voor de langere termijn te behouden.

Dalend leerlingaantal basis kwadrantenmodel Kaatsheuvel

De aanleiding om te komen tot een vlekkenplan, dat uiteindelijk het kwadrantenmodel is geworden, kwam voort uit:
- Prognoses die een dalende leerlingenontwikkeling lieten zien; in 2013 was een daling van 15% voorspeld voor de komende 15 jaar. Deze prognose werd onderbouwd door eerdere prognoses en de onderwijspraktijk in onze gemeente.
- Verzoek van schoolbestuur Leerrijk! (najaar 2012) om met de gemeente te kijken naar toekomstvisie onderwijshuisvesting vanwege drie van hun scholen in Noordwest (Hil, Klimop en Theresia) die met dalende leerlingaantallen te maken hadden en waarvan de Hil en Klimop zelfs onder de opheffingsnorm zaten.
  Niets doen zou sluiting van meerdere scholen tot gevolg hebben, juist in het deel van de kern waar op korte termijn een nieuwbouwwijk zou komen, Noordwest. Niet wenselijk daarom. Dit vroeg om tenminste één school in dit deel van de kern. Hiervoor zijn verschillende scenario's voorbij gekomen, waaruit de sluiting van de Hil en het samenvoegen van Klimop en Theresia op de locatie van Klimop voort gekomen is.

Leerlingenaantallen en voedingsgebieden
De ontwikkeling van leerlingenaantallen versus voedingsgebieden (uit welke wijk komen leerlingen op een school vandaan) liet toen zien dat er sprake was van een lichte stijging van het aantal leerlingen in voedingsgebied I en II (geel). Daarnaast liep het aantal kinderen sterke terug in voedingsgebied IV en IVa (lichtgroen) en in voedingsgebied III was zelfs sprake van een zeer sterke daling (donkergroen).



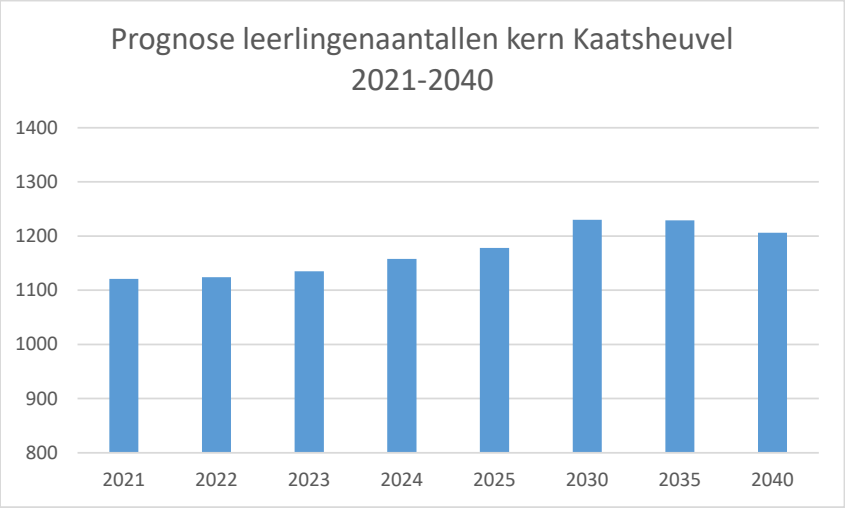
Hieruit bleek dat er
a) teveel scholen waren uitgaande van het aantal huidige en verwachte leerlingen en dat
b) de scholen bovendien niet op de goede plekken stonden.

In de besprekingen met de schoolbesturen toen werd als uitgangspunt genomen:
"we kijken naar de toekomst van de onderwijshuisvesting alsof de scholen onder één schoolbestuur vallen. Ook kijken we eerst naar de ideale situatie en vervolgens naar de haalbaarheid. De conclusie daarbij: de scholen moeten groot genoeg zijn om goed en effectief onderwijs te kunnen blijven geven. Dit veronderstelt een betaalbare exploitatie. Het schoolbestuur heeft aangegeven dat een grootte van 250 leerlingen hiervoor een goede maat en gemiddelde is. Vooruitkijkend naar de prognose-gegevens en het totaal aantal kinderen over 15 jaar in de gemeente, hebben we geconcludeerd dat er dan 4 scholen nodig zouden zijn."

Beschikbare ruimte kwadrantenmodel
Hierbij kwamen verschillende scenario's voorbij, waarvoor uiteindelijk voor de huidige opzet is gekozen, in elk kwadrant een school: Touwladder, Vaert, Den Bussel en Berk en dan de Kinderboom sluiten (rond 2028), waarbij in totaal 46 klaslokalen beschikbaar zouden zijn (de Vaert en de Touwladder beide 11 lokalen en Den Bussel en De Berk beide 12 lokalen). Hiermee was voor de verwachte 1146 leerlingen in 2028 precies voldoende ruimte beschikbaar (want 46*25 =1150). Beide schoolbesturen zorgden voor een gelijkmatige verdeling van leerlingen, voor zover mogelijk, want ouders hebben vrije keuze voor inschrijven van hun kinderen, zo werd afgesproken.

Huidige prognoses kern Kaatsheuvel laten groei zien

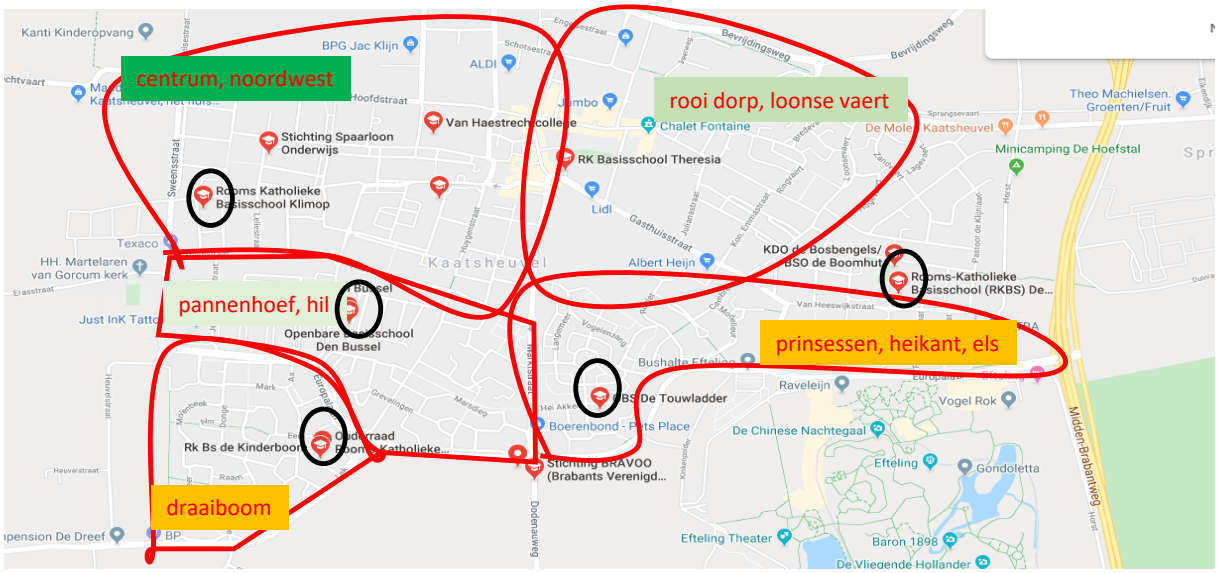
Regelmatig vragen we een nieuwe prognose van het aantal basisschoolleerlingen in onze gemeente op. In de meest actuele prognose zien we een stijging van het aantal leerlingen in Kaatsheuvel. In 2030 en 2035 zien we een toename met ruim 120 leerlingen ofwel ruim 11% t.o.v. nu. Daarna loopt het aantal iets terug, maar in 2040 zijn er nog steeds 9% ofwel ruim 100 leerlingen meer dan nu. In 2024 al passeren we de grens van 1150 leerlingen. En tussen 2025 en 2030 passeren we zelfs de grens van 1200 leerlingen in de kern Kaatsheuvel. In 2030 is er een piek met 1230 leerlingen. Deze prognose komt vrijwel overeen met de vorige prognose van 2-3 jaar geleden. Er is dus geen sprake van een eenmalige trendbreuk, maar een heldere en bestendige verwachting waarop we ons nu kunnen baseren.



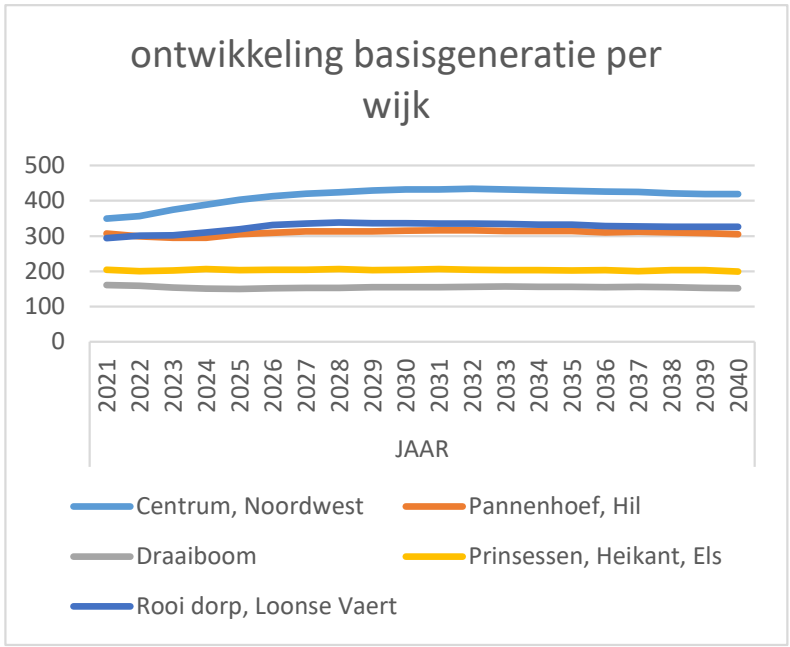
Kijkend naar de huidige prognoses van de aantallen leerlingen concluderen we dat we het niet redden met de vier huidige kwadrantscholen.

capaciteit schoolgebouwen (Aantal lokalen * 25 leerlingen)		
NO	De Vaert	275
NW	RK de Berk (nieuwe school)	275
ZO	Touwladder	275
ZW	Openbare Basisschool Den Bussel	300
ZW	RK Basisschool De Kinderboom	275
	totale capaciteit incl. kinderboom	**1400**
	totale capaciteit excl kinderboom	**1125**

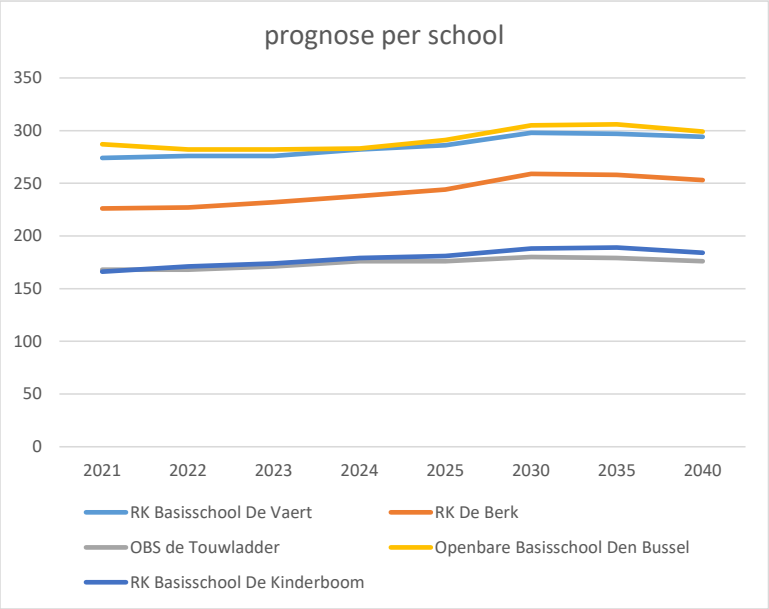
Leerlingenaantallen en voedingsgebieden
Ook is de verdeling over de kern anders dan in 2013. De krimp zit nu in de Draaiboom (primaire voedingsgebied Kinderboom), Prinsessen, Heikant, Els (primaire voedingsgebied van de Touwladder) en Pannenhoef, Hil (primaire voedingsgebied van Den Bussel).
In 2013 werd de krimp vooral in Prinsessen, Heikant, Els en ook in Draaiboom en Rooi dorp, Loonse Vaert voorspeld.
De stijging zit ook nu weer duidelijk in centrum-noordwest, maar nu ook in Rooi dorp, Loonse Vaert, waar in 2013 nog sprake was van een daling van het aantal verwachte leerlingen.



WIJK	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040	2040 vs 2021	conclusie	kwadrant
Centrum, Noordwest	350	357	375	389	403	432	428	419	69	grootste groei	noord-west
Rooi dorp, Loonse Vaert	294	301	302	310	319	337	332	326	32	aanzienlijke gro	noord-oost
Pannenhoef, Hil	307	299	295	295	305	315	314	305	-2	lichte krimp	zuid-west
Prinsessen, Heikant, Els	204	200	202	207	203	204	202	199	-5	lichte krimp	zuid-oost
Draaiboom	161	159	154	151	150	155	156	152	-9	lichte krimp	zuid-west



Leerlingenprognoses per school
Kijken we naar de prognoses voor de huidige vijf scholen dan zien we het volgende beeld:



	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040
RK Basisschool De Vaert	274	276	276	282	286	298	297	294
RK De Berk	226	227	232	238	244	259	258	253
OBS de Touwladder	168	168	171	176	176	180	179	176
Openbare Basisschool Den Bussel	287	282	282	283	291	305	306	299
RK Basisschool De Kinderboom	166	171	174	179	181	188	189	184

Keuzemogelijkheden
Op basis van bovenstaande informatie zien we drie mogelijkheden om voldoende ruimte voor het aantal leerlingen in Kaatsheuvel te realiseren:

1. De huidige vier scholen hier en daar uitbreiden en de Kinderboom sluiten
2. Kinderboom als vijfde school behouden
3. Kinderboom sluiten, vijfde school elders realiseren

<u>Optie 1: capaciteit hier en daar vergroten en Kinderboom sluiten</u>
In overleg met Casade kunnen we Den Bussel eventueel uitbreiden met twee lokalen. Bij het maken van het nieuwbouwplan voor de Vaert kunnen we daarnaast nagaan of we wellicht meteen een uitbreiding met twee lokalen kunnen meenemen. Het is op dit moment niet duidelijk of een school van deze omvang op het huidige perceel van deze school ook daadwerkelijk geplaatst kan worden.
Door in totaal vier lokalen aan deze huidige twee scholen toe te voegen, komt het aantal plaatsen uit op circa 1225. De Berk en Touwladder blijven dan zoals ze zijn en de Kinderboom gaat dicht.

capaciteit schoolgebouwen (Aantal lokalen * 25 leerlingen)		
NO	De Vaert	325
NW	RK de Berk (nieuwe school)	275
ZO	Touwladder	275
ZW	Openbare Basisschool Den Bussel	350
ZW	**totale capaciteit excl kinderboom**	**1225**

Optie 2: Kinderboom als vijfde school behouden
We houden de huidige vijf scholen aan, maken voor de Vaert een nieuwbouwplan en renoveren de Kinderboom, zodat ook deze voor langere tijd mee kan. Den Bussel, de Touwladder en de Berk blijven zoals ze nu zijn.

capaciteit schoolgebouwen (Aantal lokalen * 25 leerlingen)		
NO	De Vaert	275
NW	RK de Berk (nieuwe school)	275
ZO	Touwladder	275
ZW	Openbare Basisschool Den Bussel	300
ZW	RK Basisschool De Kinderboom	275
	totale capaciteit incl. kinderboom	**1400**

Optie 3: Kinderboom sluiten en elders een vijfde school realiseren
We houden Den Bussel, de Touwladder en de Berk zoals ze nu zijn, maken voor de Vaert een nieuwbouwplan, sluiten de Kinderboom en realiseren elders in de kern een nieuwe basisschool.

capaciteit schoolgebouwen (Aantal lokalen * 25 leerlingen)		
NO	De Vaert	275
NW	RK de Berk (nieuwe school)	275
ZO	Touwladder	275
ZW	Openbare Basisschool Den Bussel	300
??	nieuwe vijfde basisschool	240
	totale capaciteit	**1365**

Voorstel
Deze drie opties bespraken we met de bestuurders van Leerrijk! en Bravoo en de schooldirecteuren in de kern Kaatsheuvel. Ter sprake kwamen onder meer:
- de logische voedingsgebieden van de verschillende scholen;
- de eventuele rol van geografische barrières zoals bijvoorbeeld de drukke Europalaan, Sweenstraat, Marktstraat en Gasthuisstraat;
- de ideale omvang van een school vanuit de acht leerjaren die een basisschool kent;
- de verdeling van schoolomvang over een kern;
- onderwijskundige aspecten;
- etc.

Belangrijke uitgangspunten zijn:
- Alle kinderen moeten in de kern Kaatsheuvel naar school kunnen gaan, de keuze voor een school buiten het dorp mag niet opgelegd worden vanwege ruimtegebrek in de basisscholen in de kern.
- Elke basisschool heeft een gezonde omvang die past bij de kern Kaatsheuvel.

Optie 1 lijkt op basis van deze uitgangspunten geen goede keuze te zijn:
- zelfs met de uitgebreide capaciteit zitten we met deze vier scholen heel krap in onze jas en ontstaat/blijft er druk op de huidige scholen;
- prognoses zijn geen feiten, maar verwachtingen die enige bewegingsruimte vragen;
- door nieuwbouwplannen vallen prognoses eerder hoger dan lager uit;
- een gezonde omvang van een basisschool is 200-240 leerlingen en hiermee creëren we twee heel grote basisscholen van circa 325 en 350 leerlingen;
- beide opties voor uitbreidingen vragen nog nadere verkenning, het is niet zeker of dit beide reële opties zijn.

Optie 3 ligt evenmin voor de hand:
- ruimtelijk gezien zijn er op dit moment of op de korte termijn geen locaties beschikbaar in het noordelijk deel van de kern, waar de grootste groei zit;
- ook financieel vraagt deze optie veel van onze gemeente;
- daarnaast zijn de afstanden in Kaatsheuvel zo kort dat mensen vanuit centrum-noordwest dichtbij huis altijd een school kunnen vinden die aansluit bij hun wensen.

Optie 2 is de meest logische keuze:

- we hebben een school in de wijk Draaiboom die ondanks een licht afnemende populatie in die wijk in de prognose een groei in het aantal leerlingen laat zien. De huidige inschrijvingen op deze school onderschrijven dit. De school trekt niet alleen kinderen uit de eigen wijk, maar ook van verder komen leerlingen naar deze basisschool;
- de afstanden in Kaatsheuvel zijn zo kort dat mensen altijd dichtbij huis een school kunnen vinden die aansluit bij hun wensen;
- ook financieel is dit een aantrekkelijke optie. Bij de keuze voor het kwadrantenmodel eind 2014 is afgesproken om deze school nog tot circa 2028 open te houden. De maatregelen die nodig zijn om de school voor die termijn goed bruikbaar te houden brachten we eind vorig jaar in kaart. Ook hiervoor konden we gebruik maken van de SUVIS-subsidieregeling van het Rijk en werden middelen toegekend. De school wordt daarom in 2021 aangepakt. Met de middelen voor onderwijshuisvesting in de begroting dekken we daarom deze kosten. Met de maatregelen die nu genomen worden, kan de school weer vele jaren vooruit.
  De twee noodlokalen bij de school die in gebruik zijn bij kinderopvangorganisatie KMB, zijn niet fris te maken. We brengen de mogelijkheden en kosten voor vervanging momenteel in kaart, zodat ook de jongste kinderen in een gezonde omgeving kunnen verblijven. Deze lokalen worden gehuurd door KMB.
  Door vast te houden aan de huidige vijf scholen is daarom geen extra geld nodig op dit moment, anders dan al is begroot voor het fris maken van de basisscholen en op een later moment voor de Vaert.

Conclusie

Met de huidige vijf scholen in de kern Kaatsheuvel:

- kunnen we de groei in het aantal leerlingen die we vanuit de prognose verwachten met gemak huisvesten,
- kan iedereen kiezen voor de school die hij of zij wil dichtbij huis,
- hebben de scholen in de kern een vergelijkbare en gezonde omvang en
- is er geen extra geld nodig op dit moment, anders dan de benodigde middelen voor de Vaert. De komende periode gaan we in overleg met Leerrijk! en ontwikkelen we plannen voor de Vaert. Dit voorstel leggen we voor goedkeuring voor aan de raad. In de Kadernota 2022 nemen we de planning hiervan mee.

Kortom, aangezien de prognoses van de afgelopen jaren een stijgend aantal leerlingen in de kern Kaatsheuvel voorspellen, we deze aantallen niet kwijt kunnen in de huidige vier kwadrantscholen en we basisscholen met een gezonde omvang wensen, stellen we voor om:

- af te stappen van het kwadrantenmodel voor de kern Kaatsheuvel en
- de Kinderboom open te houden.